

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра туристичного та готельного бізнесу

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Соціальна географія»
на 2026-2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 7 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Туризм»
Спеціальність	242 Туризм
Галузь знань	24 Сфера обслуговування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Логвин Михайло Михайлович
к. геогр. н., доцент
в. о. завідувача кафедри туристичного та готельного бізнесу

Контактний телефон	+38-068-898-33-93
Електронна адреса	lleppta777@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.tourism.puet.edu.ua/stud.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування практичних навичок щодо розуміння та дослідження територіальних відмінностей соціального розвитку як окремих соціальних груп, так і всього населення
Тривалість	5 кредитів ЕКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	Наявність широких знань з географії туризму, країнознавства.
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<ul style="list-style-type: none"> володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами) на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності (ПР11); проявляти повагу до індивідуального і культурного різноманіття (ПР14); діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості (ПР16); виявляти проблемні ситуації і пропонувати шляхи їх розв'язання (ПР20). 	<ul style="list-style-type: none"> здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (K01); здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (K02)

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
	<ul style="list-style-type: none"> • здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу (К04); • здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (К06); • навички міжособистісної взаємодії (К12); • здатність планувати та управляти часом (К13); • здатність працювати в команді та автономно (К14).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретико-методологічні основи соціальної географії		
Тема 1. Соціальна географія як наука. Функції, завдання та прикладне значення соціальної географії.	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Обґрунтуйте важливість функцій соціальної географії. Поясніть появу нових функцій соціальної географії. Письмово розкрити головні протиріччя сучасного соціального світу. Дайте стислу письмову характеристику нових галузей соціальної географії – часової географії, географії сприйняття, феміністичної географії, гендерної географії, географії розвитку, географії фізкультури і спорту, гуманітарної географії, гуманістичної географії, географії способу життя, географії споживання, геотопоніміки.
Тема 2. Концепції соціального простору та соціального часу, соціально-географічного процесу та соціогеосистем.	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Розкрийте поняття «простір – час». Розкрийте сутність просторової організації суспільства. Розкрийте поняття регіональної свідомості та менталітету соціуму.
Тема 3. Географія, праці та міграційної поведінки населення . Феміністична географія. Гендерна географія	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Визначте ключові положення поняття ринку праці та які чинники зумовлюють територіальну мобільність молоді. Наведіть приклади проблем, які зумовлюють трудові міграції з України
Тема 4. Економічна безпека. Продовольча безпека. Географія споживання	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Визначте основні положення економічної та продовольчої безпеки. Розкрити поняття «суспільство масового споживання». Які фактори обумовлюють сучасну трансформацію суспільства масового споживання на суспільство спільного споживання
Модуль 2. Прикладні напрями дослідження соціальної географії		
Тема 5. Географія соціальних негараздів.	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Назвіть критерії рівня бідності населення. Назвіть ознаки належності до середнього класу. Які фактори спричиняють поширення соціальних негараздів? Охарактеризуйте основні соціальні негаразди в сучасному суспільстві.
Тема 6. Географія рівня та якості життя населення. Географія бідності	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Письмово розкрити співвідношення понять «умови життя», «спосіб життя», «рівень життя», «якість життя». Дослідити які виділяють рівні життя населення. Розкрити систему критеріїв і статистичних показників якості життя
Тема 7. Медична	Захист домашнього завдання; обговорення	Розкрити поняття «місця» в географії

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Теоретико-методологічні основи соціальної географії		
географія. Географія здоров'я.	матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	здоров'я та що включає географічне вивчення емоційних аспектів здоров'я.
Тема 8 Соціально-географічні контрасти між макрорегіонами сучасного світу. Стратегії соціального розвитку території.	Захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Розкрийте сутність поняття «людський розвиток». Порівняйте Цілі Розвитку Тисячоліття в світі та визначені в Україні. Визначте ключові положення поняття управління соціальним розвитком.

Інформаційні джерела

1. Бондаренко Л. А. Дослідження програм розвитку туризму в регіонах України / Л. А. Бондаренко // Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі. – 2023. – № 8. – С. 6-10.
2. Гукалова І.В. Якість життя населення України: суспільно-географічна концептуалізація : монографія. – К.: ДП «Друкарня МВС України», 2009. – 174 с.
3. Дембіцький С. Українське суспільство в умовах війни. Рік 2024: колективна монографія / С. Дембіцький, О. Злобіна, Н. Костенко (авт. кол.). – Київ : Інститут соціології НАН України, 2024. – 450 с.
4. Доступний туризм для всіх. Вимоги та рекомендації. – К.: НТОУ, 2024. – 118 с.
5. Логвин М. М. Рівень життя та соціальні проблеми в Японії / М. М. Логвин, А. А. Шуканова // Матеріали І Міжнародного науково-практичного форуму «Основні цілі стратегісталоного розвитку: проблеми та перспективи», (м. Полтава, 26 вересня 2024 р.) / За заг. ред. проф. М.В. Гриньової. – Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2024. – С. 54-56.
6. Лопатченко І. М. Розвиток соціального туризму в умовах гібридних загроз / І.М. Лопатченко, С.О. Скороходов // Теорія і практика розвитку туризму: досвід, проблеми, інновації: Мат-ли Всеукраїнської наук.-практ. інтернет-конф. Харків, 2023. С. 32-34.
7. Людський розвиток в Україні: інноваційний вимір / За ред. Е.М.Лібанової. – К., 2008. – 383 с.
8. Мезенцев К.В., Підгрушній Г.П., Мезенцева Н.І. Регіональний розвиток в Україні: суспільно-просторова нерівність і поляризація: Монографія – К.: ДП «Прінтсервіс», 2014. – 160 с.
9. Національна Стратегія із створення без бар'єрного простору в Україні на період до 2030 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/366-2021-p#n10>.
10. Немець Л. М., Олійник Я.Б., Немець К.А. Просторова організація соціальногеографічних процесів в Україні: Монографія. – Х.: РВВ ХНУ, 2003. – 160 с.
11. Онищук Н. В. Проекти соціального туризму: регіональний рівень / Н. В. Онищук // Здобутки економіки: перспективи та інновації. – 2024. – №8. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://econp.com.ua/index.php/journal/article/view/48/37>.
12. Основи соціальної географії : навчальний посібник / Л. М. Немець, К. Ю. Сегіда, Н. В. Гусєва. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2016. – 235 с.
13. Соціальна географія : словник-довідник / М. І. Білецький, І. В. Ванда, Л. І. Котик. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2014. – 164 с.
14. Соціальна географія: Підручник / за ред. Л. Немець та К. Мезенцева. – Київ: Видавництво «Фенікс», 2019. – 304 с.
15. Топчів О. Г. Основи суспільної географії: Підручник. – Одеса: Астропринт, 2009. – 544 с.
16. Цвігун І.А. Загрози демографічній безпеці України: монографія / І.А. Цвігун. – Кам'янець-Подільський: ЗВО «ПДУ», 2022. – 228 с.
17. Шаблій О.І. Основи суспільної географії / Fundamentals of Human Geography: підручник для студ. вищих навчальних закладів / О.І. Шаблій. – 2-ге видання. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. – 296 с.
18. Шевчук Л.Т. Соціальна географія: Навчальний посібник / Л. Т. Шевчук. – К. : Знання, 2007. – 349 с.
19. Яворська В. В. Регіональні геодемографічні процеси в Україні: Монографія. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2013. – 384 с.
20. UNWTO Tourism Highlights 2024 Edition. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://tourismecotedivoire.ci/wp-content/uploads/2023/12/Tourism-Highlights.pdf>.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: завдання, які здаються із порушенням термінів

без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizaciyu-osvitnogo-procesu.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidaciyi-zdobuvachamy-vyshhoi-osvity-akademichnoi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися академічної доброчесності; не допускати списування (один в одного, з власноруч написаного тексту, друкованого або електронного носія інформації тощо) під час виконання індивідуальних навчальних завдань та дидактичних тестів; якісно оформлювати посилання на джерела інформації при написанні доповідей, підготовки презентацій, тез тощо.

В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf.

Положення про академічну доброчесність: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochnist.pdf.

Положення про запобігання випадків академічного плагиату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannya-vypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/ Організація освітнього процесу/ Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf.

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>.

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studenty-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyediyalnosti/>.

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): захист домашнього завдання (2 бали); обговорення матеріалу занять (1 бал); виконання навчальних завдань (1 бал); завдання самостійної роботи (1 бал); тестування (1 бал); доповіді з рефератами та їх обговорення (2 бали); наукова робота (2 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 5-8): захист домашнього завдання (1 бал); обговорення матеріалу занять (1 бал); виконання навчальних завдань (1 бал); завдання самостійної роботи (1 бал); тестування (1 бал); доповіді з рефератами та їх обговорення (3 бали); наукова робота (2 бали); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни

Система нарахування додаткових балів за видами робіт з вивчення навчальної дисципліни

Форма роботи	Вид роботи	Бали
1. Навчальна	1. Участь в конкурсах на кращого знавця дисципліни: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
	2. Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань підвищеної складності	6
2. Науково- дослідна	1. Участь в наукових гуртках	6
	2. Участь в конкурсах студентських робіт: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
	3. Участь в наукових студентських конференціях: університетських, міжвузівських, всеукраїнських, міжнародних	6
Разом*		30

*За додаткові види навчальних робіт студент може отримати не більше 30 балів